

תרגיל 6

1. יהיו $R_1, \dots, R_n$ חוגים. אפיינו איך נראים האידיאלים הראשוניים ב- $R_1 \times \dots \times R_n$. פתרון:

נוכיח שהאידיאלים הראשוניים הם מהצורה $P = R_1 \times R_2 \times \dots \times P_i \times R_{i+1} \times \dots \times R_n$ כאשר P_i ראשוני ב- R_i . כלומר, ברכיב אחד בוחרים אידיאל ראשוני, ובשאר הרכיבים בוחרים את כל החוג.

ראשית, נוכיח שאידיאל כזה הוא ראשוני.

ובכן, $R_1 \times \dots \times R_n / P \cong R_1 / R_1 \times \dots \times R_i / P_i \times \dots \times R_n / R_n \cong R_i / P_i$ שהוא חוג ראשוני.

כעת נוכיח שכל אידיאל ראשוני הוא מהצורה הזו. יהי $P = I_1 \times \dots \times I_n$ אידיאל ראשוני. (כזכור, כל אידיאל הוא מכפלה של אידיאלים). נניח שיש שני רכיבים שבהם לא בחרנו את כל החוג. בה"כ $I_1 \subsetneq R_1, I_2 \subsetneq R_2$. נסתכל על האידיאלים: $R_1 \times \{0\} \times \dots \times \{0\}$ ו- $\{0\} \times R_2 \times \{0\} \times \dots \times \{0\}$. המכפלה שלהם היא אידיאל ה-0 ולכן מוכלת ב- P . מראשוניות, אחד האידיאלים מוכל ב- P . בה"כ, $R_1 \times \{0\} \times \dots \times \{0\} \subseteq P = I_1 \times \dots \times I_n$, אבל $R_1 = I_1$ סתירה.

2. הוכיחו/הפריכו: אם R חוג ראשוני ו- $S \subseteq R$ תת חוג, אז S חוג ראשוני. הוכחה:

יהי F שדה. אז $R = M_2(F)$ הוא חוג פשוט, ונסמן ב- T את תת-החוג של מטריצות משולשיות עליונות ב- R . אז T הוא לא ראשוני כי מכפלת האידיאלים

$$I = \begin{pmatrix} 0 & * \\ 0 & * \end{pmatrix}, \quad J = \begin{pmatrix} * & * \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$$

היא אפס, אך הם כמובן שונים מאפס.

3. הוכיחו/הפריכו את הטענות הבאות: יהיו R, S חוגים, $\varphi: R \rightarrow S$ אפימורפיזם. אז:

(א) אם $P \leq S$ אידיאל ראשוני, אז $\varphi^{-1}(P) \leq R$ אידיאל ראשוני.

(ב) אם $P \leq R$ אידיאל ראשוני, אז $\varphi(P) \leq S$ אידיאל ראשוני.

פתרון:

i. הוכחה: יהיו A, B אידיאלים ב- R כך ש- $AB \subseteq \varphi^{-1}(P)$. אז $\varphi(A)\varphi(B) = \varphi(AB) \subseteq P$.

נשים לב שמכיוון ש- φ אפימורפיזם, אז תמונה של אידיאל היא

אכן אידיאל. מראשוניות P נקבל שבה"כ, $\varphi(A) \subseteq P$. לכן $A \subseteq \varphi^{-1}(P)$.

ii. הפרכה: ניקח $S = \mathbb{Z}_4[x]$. $R = \mathbb{Z}[x]$ ו- $P = \langle x \rangle$ כך שההעתקה $\varphi: R \rightarrow S$ היא ההעתקה שעשויה מודולו 4 על המקדמים. אזי P ראשוני ב- R , אז $\varphi(P) = \langle x \rangle \leq \mathbb{Z}_4[x]$ לא ראשוני ב- S , כי $\mathbb{Z}_4[x] / \langle x \rangle \cong \mathbb{Z}_4$ לא תחום שלמות.

4. יהי $f: R \rightarrow S$ הומומורפיזם של חוגים קומוטטיביים (לא בהכרח על), ויהי $I \triangleleft S$ אידאל ראשוני. הוכיחו כי $R \triangleleft f^{-1}(I)$ הוא אידאל ראשוני.
פתרון:

יהיו $a, b \in R$ כך ש $ab \in \varphi^{-1}(P)$. אז $\varphi(ab) = \varphi(a)\varphi(b) \in P$. אבל ראשוני, לכן $\varphi(a) \in P$ או $\varphi(b) \in P$. מה שאומר ש $a \in \varphi^{-1}(P)$ או $b \in \varphi^{-1}(P)$.

5. יהי R חוג כך ש $R[x]$ הוא חוג ראשוני. הוכיחו ש R ראשוני.
הוכחה:

יהיו $a, b \in R$. קיים פולינום $p \in R[x]$ כך ש $apb \neq 0$. נסמן $p = \sum_{i=0}^n r_i x^i$. אז $apb = \sum_{i=0}^n ar_i b x^i$. אם קיבלנו פולינום שונה מ-0 זה אומר שיש לו מקדם שונה מ-0 (לפחות אחד). נניח $ar_j b \neq 0$, $r_j \in R$. לכן הוכחנו ש R חוג ראשוני.

6. יהיו $P_1, \dots, P_n$ אידאלים ראשוניים בחוג R , ויהי I אידאל שמקיים: $I \subseteq \bigcup P_i$. הוכיחו שקיים j כך ש $I \subseteq P_j$. (הדרכה: הוכיחו באינדוקציה. שימו לב שעבור איחוד של שני אידאלים הטענה נכונה תמיד, גם בלי להניח ראשוניות).
פתרון:

נוכיח את הגרסה השקולה, שאם I אינו מוכל באף אחד מ- P_i , אז הוא לא מוכל באיחוד $\bigcup P_i$. נעשה זאת על ידי מציאת איבר $a \in I$ שאינו שייך לאף P_i .

הוכחה. נתחיל במקרה $n = 2$. לפי ההנחה ישנם איברים $a_1 \in I \setminus P_1, a_2 \in I \setminus P_2$. אם $a_1 \notin P_1$ או $a_2 \notin P_2$, אז מצאנו איבר שייך ל- $P_1 \cup P_2$ וסיימנו. לכן נניח כי $a_i \in P_i$. לכן $a_1 + a_2 \in I$, אבל לא באף P_i . הרי אם $a_1 + a_2 \in P_1$ נקבל ש- $a_2 = (a_1 + a_2) - a_1 \in P_1$ שזו סתירה.

נמשיך באינדוקציה על n . לפי הנחת האינדוקציה, I אינו מוכל באף איחוד של $n-1$ אידאלים מ- $P_1, \dots, P_n$. נבחר

$$a_i \in I \setminus \bigcup_{j \neq i} P_j$$

כמו מקודם, ונוכל להניח כי $a_i \in P_i$. ניקח את האיבר $a = a_1 a_2 \dots a_{n-1} + a_n$ ששייך ל- I , אך לא לאיחוד $\bigcup P_i$. הרי אם $a \in P_n$, אז $a_1 a_2 \dots a_{n-1} \in P_n$ ומפני ש- P_n ראשוני נקבל $a_i \in P_n$ עבור $i \leq n-1$. כלשהו, וזו סתירה לבחירת a . אילו $a \in P_i$ עבור $i \leq n-1$, אז נקבל $a_n \in P_i$ שזו שוב סתירה. $\square$

7. יהי R חוג כלשהו. הוכיחו שחיתוך של שני אידאלים מקסימליים שונים של R אינו אידאל ראשוני.
הוכחה:

יהיו M_1, M_2 אידאלים מקסימליים ב- R . נניח בשלילה ש $P = M_1 \cap M_2$ הוא אידאל ראשוני. כידוע, $M_1 M_2 \subseteq M_1 \cap M_2 = P$. אבל $M_1 \subseteq P$ או $M_2 \subseteq P$. לכן $M_1 = M_2$ נקבל $M_1 = M_2$. סתירה.